

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Ursache Petru,
judecători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,
examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Rotaru Dorel în numele inculpatului Țurcanu Vitalie și de către procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Popov Oleg, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2015, în cauza penală privindu-i pe

Pîrțac Anastasia Vasiliu, născută la 29 august 1949,
originară și domiciliată în s. Bălănești, r-l Nisporeni
și
Țurcanu Vitalie Ilie, născut la 21 aprilie 1974,
originar și domiciliat în s. Găureni, r-l Nisporeni,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 19.06.2013 - 31.03.2014 (prima instanță);
2. 23.04.2014 - 20.11.2014 (instanța de apel);
3. 23.02.2015 - 28.04.2015 (instanța de recurs ordinar);
4. 25.05.2015 - 27.10.2015 (instanța de apel);
5. 14.01.2016 - 06.04.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 31 martie 2014, au fost recunoscuți vinovați și condamnați: Pîrțac Anastasia în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și Țurcan Vitalie în baza art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare

fiecare, cu suspendarea executării pedepsei, în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 1 an, fiecare, dacă în termenul stabilit nu vor săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, vor îndreptați încrederea acordată.

În baza art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, Pîrțac Anastasia și Țurcan Vitalie au fost liberați de pedeapsă penală, din motivul expirării termenului de prescripție, prevăzut la art. 60 Cod penal.

Acțiunea civilă, înaintată de către Brașoveanu Grigore, privind încasarea prejudiciului moral, a fost admisă în principiu, acordându-i acestuia posibilitatea adresării în procedura civilă, iar în partea încasării de la Țurcanu Vitalie a cheltuelilor de judecată, în mărime de 3000 lei, a fost admis renunțul lui Brașoveanu Grigore, cu încetarea procesului în această parte.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că Pîrțac Anastasia se învinuiește că la data de 12.08.2008, în timpul zilei, aflându-se la domiciliul lui Ghilețchi Elena, prin înțelegere prealabilă cu secretarul Consiliului comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, Țurcanu Vitalie, folosindu-se de imposibilitatea lui Ghilețchi Elena, a.n. 01.07.1922, care era oarbă, în scopul dobândirii prin testament a averii ultimei, în favoarea fiicei sale Adam Maria, a.n. 23.03.1968, a falsificat semnătura testatorului Ghilețchi Elena în testamentul înregistrat cu nr. 11 din data de 12.08.2008, întocmit și autentificat de secretarul Consiliului comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, Țurcanu Vitalie.

Țurcanu Vitalie se învinuiește în aceia că, la data de 12.08.2008, în timpul zilei, deplasându-se la solicitarea lui Pîrțac Anastasia, la domiciliul lui Ghilețchi Elena, s. Bălănești r-1 Nisporeni, în calitate de secretar al Consiliului comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, pentru a perfecta și autentifica testamentul ultimei, după ce a stabilit faptul că Ghilețchi Elena a.n. 01.07.1922, este în imposibilitate de a face cunoștință și a semna careva acte, deoarece era oarbă, Țurcanu Vitalie acționând în comun acord cu Pîrțac Anastasia a întocmit din numele lui Ghilețchi Elena și a autentificat testamentul, prin care ultima testează toate bunurile sale cet. Adam Maria, act în care semnătura testatorului Ghilețchii Elena, a fost falsificată în prezența lui de către Pîrțac Anastasia, ulterior exercitându-și atribuțiile de serviciu de secretar al Consiliului comunal Bălănești r-1 Nisporeni, Țurcanu Vitalie a înregistrat testamentul în registrul de evidență cu nr. 11 din data de 12.08.2008.

Astfel, de către instanța de fond acțiunile lui Pîrțac Anastasia au fost calificate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, confecționarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, infracțiune comisă de două persoane, iar a lui Țurcanu Vitalie au fost calificate în baza art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, contribuirea la confecționarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, infracțiune comisă de două persoane.

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de către inculpatul Țurcanu Vitalie, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea apelului inculpatul a invocat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor administrate la caz, ce dovedesc nevinovăția acestuia de cele imputate, respingerea neîtemeiată de către instanța de fond a cererii de audiere a martorului Granaci Vasile, nulitatea rapoartelor de expertiză grafologice nr. 324 și 2184/2185, precum și neclaritatea apariției încheierii Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 19.10.2011 ca probă la dosar.

3.1. Împotriva sentinței menționate a declarat apel și inculpata Pîrțac Anastasia, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, invocând argumente identice cu cele indicate de către apelantul Țurcanu Vitalie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014 au fost admise apelurile declarate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie au fost achitați de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv, art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Acțiunea civilă înaintată de către Brașoveanu Grigore a fost respinsă.

4.1 Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin, prin care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel nu a înlăturat eroarea comisă de către instanța de fond, privind neconstatarea faptei.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 aprilie 2015, s-a admis recursul ordinar declarat de către procuror, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-i pe Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie, și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2015, apelurile declarate au fost admise, casată sentința din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv, art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală a lui Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat, că inculpata Pîrțac Anastasia, la 12.08.2008, în timpul zilei, aflându-se la domiciliul lui Ghilețchi Elena, prin înțelegere prealabilă cu secretarul Consiliului comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, Țurcanu Vitalie, folosindu-se de imposibilitatea lui Ghilețchi Elena, a.n. 01.07.1922, care era oarbă, în scopul dobândirii prin testament a averii ultimei, în favoarea fiicei sale Adam Maria, a.n. 23.03.1968, a falsificat semnătura testatorului Ghilețchi Elena în testamentul înregistrat cu nr. 11 din data de 12.08.2008, întocmit și autentificat de secretarul Consiliului comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, Țurcanu Vitalie.

Inculpatul Țurcanu Vitalie, la 12.08.2008, în timpul zilei, deplasându-se la solicitarea lui Pîrțac Anastasia, la domiciliul lui Ghilețchi Elena, s. Bălănești r-1 Nisporeni, în calitate de secretar al Consiliului comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, pentru a perfecta și autentifica testamentul ultimei, după ce a stabilit faptul că Ghilețchi Elena a.n. 01.07.1922, este în imposibilitate de a face cunoștință și a semna careva acte, deoarece era oarbă, Țurcanu Vitalie, acționând în comun acord cu Pîrțac Anastasia a întocmit din numele lui Ghilețchi Elena și a autentificat testamentul, prin care ultima testează toate bunurile sale cet. Adam Maria, act în care semnătura testatorului Ghilețchi Elena, a fost falsificată în prezența lui de către Pîrțac Anastasia, ulterior exercitându-și atribuțiile de serviciu de secretar al Consiliului comunal Bălănești r-1 Nisporeni, Țurcanu Vitalie a înregistrat testamentul în registrul de evidență cu nr. 11 din data de 12.08.2008.

Necătînd la faptul, că inculpații au respins învinuirea, făcând declarații constante, că nu au săvârșit fapta imputată, vinovăția acestora a fost dovedită prin verificarea probelor administrate de organul de urmărire penală și cercetate pe parcursul examinării cauzei, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Brașoveanu Grigore din ședința instanței de fond, care fiind audiat în instanța de apel și-a susținut declarațiile date anterior, declarațiile martorilor Bocan Grigore, Jignea Petru.

La fel, instanța de apel și-a întemeiat concluzia și în baza probelor scrise, acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în ședința de judecată și anume:

- raportul de expertiză nr. 324 D din data de 08 februarie 2010, prin care s-a stabilit că semnăturile din testamentul întocmit la data de 12 august 2008 și testamentul întocmit la 19 martie 2002 posibil aparțin diferitor persoane (f.d. 106-108, vol.I);

- raportul de expertiză nr. 2184/2185 din 26.08.2010, prin care se confirmă că semnătura de la rubrica "semnătura testatorului" din testamentul nr. 11 din 12 august 2008, autentificat de secretarul Consiliului comunal Bălănești, Țurcanu Vitalie și semnătura de la rubrica "Note asupra examinării cererilor" din registrul de evidență a actelor notariale a primăriei com. Bălănești, r-1 Nisporeni, fila 17,

număr de înregistrare 11, data 12.08.2008, au fost executate de Pîrțac Anastasia (f.d. 110-118, vol.I);

- hotărîrea Judecătorei Nisporeni din 20.12.2010, prin care se anulează testamentul nr. 11 din 12.08.2008, autentificat de secretarul Consiliului comunal Bălănești, Țurcanu Vitalie (f.d. 79, vol.I);

- încheierea Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2011, prin care a fost menținută hotărîrea Judecătorei Nisporeni din 20.12.2010 (f.d. 80-81, vol.I).

Fiind audiați în instanța de judecată martorii apărării și anume: Panfil Vasile, Adam Zoia și Pîrțac Eugenia au dat declarații asemănătoare potrivit cărora, la solicitarea fostului secretar al primăriei Bălănești, Bocan Grigore care au motivat că Ghilețchi Elena este analfabetă, au semnat în calitate de martori o procură, prin care ultima a împuternicit-o pe Pîrțac Anastasia să-i primească pensia și indemnizația. Menționează, că personal nu cunoaște dacă Ghilețchi Elena cunoștea sau nu carte, ci doar din spusele lui Bocan Grigore. Despre testamentul întocmit la 12.08.2008 din numele lui Ghilețchi Elena nu cunoaște nimic. De asemenea, martorul Panfil Vasile a indicat că cunoaște despre faptul că Ghilețchi Elena era bolnavă, cauza bolii nu o știe și că înainte de deces avea probleme cu un ochi. Martorul Adam Zoia a menționat că știe sigur că Ghilețchi Elena nu era oarbă, iar martorul Pîrțac Eugenia a declarat că personal nu o cunoștea pe ultima, doar din spusele lucrătorilor primăriei Bălănești a auzit că este bolnavă.

Martorul Crăciun Natalia a declarat că o cunoaște pe Ghilețchi Elena din copilărie, deoarece au fost vecine și că ultima știa carte și se putea semna în caractere latine, fapt pe care l-a văzut personal. De asemenea, cunoaște că Ghilețchi Elena nu a fost oarbă și că pînă în ultimele momente ale vieții sale vedea bine cu ochiul stîng.

Instanța de apel a conchis că toate probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, demonstrînd deplin vinovăția inculpatei Pîrțac Anastasia în confecționarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, infracțiune comisă de două persoane, iar acțiunile ei fiind încadrate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și a inculpatului Țurcanu Vitalie, în contribuirea la confecționarea documentului oficial fals, care acordă drepturi, infracțiune comisă de două persoane, iar acțiunile lui fiind încadrate în baza art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, faptul că inculpații nu-și recunosc vina în cele incriminate, nu poate servi ca temei pentru achitarea acestora, din moment ce probele cercetate în coroborare dovedesc vinovăția inculpaților, motiv din care argumentele aduse referitor la nevinovăție se resping.

Astfel, inculpații au pledat pentru achitare reieșind din propriile declarații potrivit cărora testamentul din 12.08.2008 a fost semnat personal de către Ghilețchi Elena care nu era oarbă și avea conștiință.

La fel instanța de apel menționează că modalitatea de apărare a inculpaților pe parcursul procesului penal, sunt nesincere și vor fi înlăturate, ele necoroborându-se cu susținerile părții vătămate Brașovean Grigore, fiind o probă directă și potrivit cărora, mama acestuia, Ghilețchi Elena în ultima perioadă a vieții sale era oarbă și era analfabetă. La data de 22.10.2002 împreună cu mama s-a Ghilețchi Elena au mers la notarul Profire Teodor, care ținând cont de manifestarea de voință a lui Ghilețchi Elena a perfectat testament pe numele său. Ghilețchi Elena era analfabetă și nu putea semna personal testamentul și că atunci la notar a văzut două persoane pe care el nu-i cunoaște care au semnat în testament în calitate de martori.

Astfel, instanța de apel a reținut că nu are temei de a nu da credibilitate declarațiilor părții vătămate, deoarece acestea și-au găsit confirmarea prin declarațiile martorului Bocan Grigore, care au indicat că Ghilețchi Elena era analfabetă și nu putea semna, cunoaște că Ghilețchi Elena nu vedea cu un ochi.

Declarații asemănătoare a depus și martorul Jignea Petru care a declarat că în anul 2002 în fața notarului Profire Tudor a semnat în calitate de martor în testamentul perfectat pe numele lui Brașovean Grigore, deoarece persoana care a testat, Ghilețchi Elena, nu putea să semneze.

Cît privește declarațiile martorilor apărării Panfil Vasile, Adam Zoia și Pîrțac Eugenia, instanța de apel le-a apreciat ca nefiind pertinente, concludente și utile justei soluționării a cauzei, deoarece aceste declarații nu au nici o tangență cu învinuirea adusă inculpaților Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie.

La fel, instanța de apel a apreciat critic și declarațiile martorului Crăciun Natalia deoarece sunt contradictorii cu cele depuse în cadrul urmăririi penale.

Astfel, în cadrul urmăririi penale martorul Crăciun Natalia a declarat că „a văzut personal cum Ghilețchi Elena se semna în chirilică”, iar în cadrul ședinței de judecată a declarat că „Ghilețchi Elena se semna cu caractere latine”. La fel, din declarațiile martorului dat se evidențiază anumite relații de prietenie cu inculpata Pîrțac Anastasia, indicînd că la rugămintea ultimei îi cumpăra medicamente lui Ghilețchi Elena și i le ducea la domiciliu.

Instanța de apel a reținut că acțiunile infracționale a inculpatei Pîrțac Anastasia manifestate prin falsificarea semnăturii testatorului Ghilețchi Elena în testamentul înregistrat cu nr. 11 din 12.08.2008 și ale lui Țurcanu Vitalie care, acționînd în comun acord cu Pîrțac Anastasia întocmind din numele lui Ghilețchi Elena și au autentificat testamentul, prin care ultima testează toate bunurile sale lui Adam Maria, act în care semnătura testatorului Ghilețchi Elena a fost falsificată în prezența lui de către Pîrțac Anastasia, ulterior, exercitîndu-și atribuțiile de serviciu de secretar al Consiliului

comunal Bălănești, r-1 Nisporeni, 1-a înregistrat în registrul de evidență cu nr. 11 din data de 12.08.2008 sunt dovedite și prin rapoartele de expertiză grafologică.

Astfel, potrivit raportului de expertiză nr. 324 D din 08.02.2010, s-a stabilit că semnăturile din testamentul întocmit la 12.08.2008 și testamentul întocmit la 19.03.2002 posibil aparțin diferitor persoane. Iar raportul de expertiză nr. 2184/2185 din 26.08.2010, confirmă că semnătura de la rubrica "semnătura testatorului" din testamentul nr. 11 din 12.02.2008, autentificat de secretarul Consiliului comunal Bălănești, Țurcanu Vitalie și semnătura de la rubrica "Note asupra examinării cererilor" din registrul de evidență a actelor notariale a primăriei com. Bălănești r -1 Nisporeni, fila 17, număr de înregistrare 11, data 12.08.2008, au fost executate de Pîrțac Anastasia.

Astfel, în circumstanțele enunțate, instanța de apel a înlăturat argumentele apelanților precum că Ghilețchi Elena a semnat personal testamentul din 12.08.2008.

Totodată, inculpații au pledat pentru soluția de achitare, indicînd la pretensele încălcări procesual-penale comise de către organul de urmărire penală în cadrul administrării probelor și anume că rapoartele de expertiză au fost efectuate cu încălcarea normelor procesual-penale și ca rezultat afectează urmărirea penală, iar prin prisma art. 251 Cod de procedura penală, actele procedurale sunt lovite de nulitate.

În acest context, instanța de apel menționează că după efectuarea acțiunii procesuale, care în opinia apelanților s-a efectuat cu încălcări, cît și la momentul prezentării materialelor de urmărire penală, atît inculpații, cît și avocații acestora nu s-au considerat afectați într-un drept prevăzut de lege, întrucît nu au invocat careva încălcări de procedură, cît și nu au contestat rapoartele de expertiză, acceptînd corectitudinea efectuării urmăririi penale și administrării probelor pe cauză.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel consideră că probele administrate la dosar, fiind verificate sub aspectul pertinenței și concludenței, atît pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cît și în cadrul ședințelor de judecată și care în ansamblu coroborează între ele și au confirmat culpa inculpaților Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie în săvîrșirea infracțiunii incriminate.

Referitor la răspunderea penală a inculpaților Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv în baza art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel consideră inadmisibilă aplicarea pedepsei, dat fiind că a intervenit termenul de prescripție prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Inculpații Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie se liberează de răspundere penală deoarece de la săvîrșirea infracțiunii, din 12.08.2008, pînă la ziua pronunțării prezentei decizii au expirat mai mult de 5 ani.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că în cauză a intervenit prescripția

tragerii la răspundere penală a inculpaților Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv în baza art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

5.1 Avocatul Rotaru Dorel în numele inculpatului Țurcanu Vitalie, invocând temeiul pentru recurs, prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea hotărîrilor adoptate și dispunerea achitării acestuia, invocând că:

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor administrate la caz, și anume că expertizele grafologice au fost efectuate cu încălcarea normelor procesual-penale, deoarece atât Țurcanu Vitalie, cât și Pîrțac Anastasia au fost lipsiți de drepturile prevăzute de art. 145 Cod de procedură penală, și anume, de a lua act de obiectul expertizei, de a recuza expertii, de a formula întrebări, de a desemna expert, de a participa la efectuarea expertizelor;

- organul de urmărire penală nu a indicat în ordonanțele de colectare a mostrelor statutul procesual al persoanelor de la care s-au colectat mostrele, precum și motivul pentru care au fost colectate mostrele respective, prin urmare toate expertizele au fost efectuate fără respectarea procedurii penale;

- consideră nefondate argumentele instanței de apel cu referire la faptul că deoarece inculpații nu au contestat rapoartele de expertiză, astfel acceptînd corectitudinea efectuării urmăririi penale și administrării probelor pe cauza;

- în instanța de apel inculpatul Țurcanu Vitalie a solicitat numirea unei expertize repetate, cererea însă a fost respinsă prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20.11.2014;

- inculpatul nu a contestat la etapa efectuării urmăririi penale rapoartele de expertiză prin prisma prevederilor art. 8 Cod de procedură penală și nu poate fi tratat ca o obligație a acestuia de a le contesta și mai mult ca atât, ca o dovadă a vinovăției sale;

- probele invocate de către instanța de fond și apel nu confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Brașoveanu Grigore, declarațiile martorilor Bocan Grigore, Jignea Petru, astfel, careva circumstanțe referitor la falsificarea testamentului nr.11 din 12.08.2008, aceștea nu declară;

- faptei incriminate inculpatului Țurcanu Vitalie i-a fost dată o încadrare juridică greșită, astfel, acesta la data autentificării testamentului nr.11 din 12.08.2008 și pînă în prezent ocupă funcția de secretar al Primăriei s. Bălănești, fiind persoană publică și care urma să fie tras la răspundere penală în baza art. 332 Cod penal, consideră că

acuzarea intenționat a calificat fapta inculpatului în baza art. 361 Cod penal, deoarece latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 332 Cod penal, prevede în calitate de condiție obligatorie săvârșirea infracțiunii din interes material sau din alte interese personale, condiție care acuzaarea n-a fost în stare s-o probeze.

5.2. Procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Popov Oleg, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acestea, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând că:

- hotărîrea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției adoptate de către instanța de apel contrazice dispozitivul hotărîrii, dispozitivul hotărîrii este expus neclar;

- instanța de apel a pronunțat pe caz o soluție nereglementată de legea de procedură penală, or, instanța de apel nu a dat finalitate procesului penal, astfel, conform dispozitivului deciziei recurate, a fost dispusă liberarea de răspundere penală a inculpaților Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal. Situația respectivă contravine prevederilor imperative ale dispoziției art. 395 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală, conform cărora dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă, dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului;

- instanța de apel greșit a inclus în dispozitiv mențiunile cu privire la recunoașterea lui Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie vinovați de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, această situația de fapt contravine per ansamblu prevederilor art. 396 Cod de procedură penală, și presupune o eroare de drept, pasibilă să provoace nulitatea deciziei atacate;

- instanța de apel a admis greșit un apel introdus tardiv, inculpata Pîrțac Anastasia a declarat apel la data de 18.04.2014, fapt care reiese din amprenta ștampilei aplicate pe plic (f.d.104, vol.II), iar la materialele cauzei este anexată înștiințarea privind aducerea la cunoștință inculpatei a datei pronunțării sentinței pentru 31.03.2014, ora.15.00 (f.d.73, vol.II). Astfel, instanța de apel a admis greșit un apel depus peste termen;

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide, că acestea sunt inadmisibile ca vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal menționează că recurenții, drept temeiuri pentru declararea recursurilor au invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 7), 12) Cod de procedură penală și anume că hotărîrea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis greșit un apel introdus tardiv, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocînd în acest context următoarele.

6.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Rotaru Dorel în numele inculpatului Țurcanu Vitalie:

Cu referire la temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că „*hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*”, Colegiul penal relevă, că acestea nu se confirmă și că instanța de apel corect și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelurilor declarate, cu casarea sentinței din alte motive decît cele invocate, și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie au fost recunoscuți vinovați de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv, art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală a lui Pîrțac Anastasia și Țurcan Vitalie, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, celor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, ajungînd la concluzia că sentința atacată urmează a fi casată.

Conținutul probelor și admisibilitatea lor, este analizată în textul hotărîrii judecătorești atacate, reflectate în decizia instanței de apel (f.d.47-57, vol. III), instanța de apel expunîndu-se în mod argumentat și asupra motivelor relevante invocate în apel, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Cu referire la motivele invocate de recurent, precum că *„expertizele grafologice au fost efectuate cu încălcarea normelor procesual-penale, deoarece atît Țurcanu Vitalie, cît și Pîrțac Anastasia au fost lipsiți de drepturile prevăzute de art. 145 Cod de procedură penală, și anume, de a lua act de obiectul expertizei, de a recuza expertii, de a formula întrebări, de a desemna expert, de a participa la efectuarea expertizelor, mai mult ca atît organul de urmărire penală nu a indicat în ordonanțele de colectare a mostrelor statutul procesual al persoanelor de la care s-au colectat mostrele, precum și motivul pentru care au fost colectate mostrele respective, prin urmare toate expertizele au fost efectuate fără respectarea procedurii penale, la fel sunt nefondate argumentele instanței de apel cu referire la faptul că deoarece inculpații nu au contestat rapoartele de expertiză, astfel acceptînd corectitudinea efectuării urmăririi penale și administrării probelor pe cauza”*, Colegiul penal conchide că sunt declarative și nu se confirmă, deoarece atît inculpații, cît și avocații acestora nu s-au considerat afectați într-un drept prevăzut de lege, întrucît nu au invocat careva încălcări de procedură, cît și nu au contestat rapoartele de expertiză, acceptînd corectitudinea efectuării urmăririi penale și administrării probelor pe cauză și din textul deciziei atacate rezultă, că instanța de apel corect și-a motivat concluzia în privința acestor motive în decizia contestată (f.d.47-57, vol. III). Din aceste considerente, Colegiul penal respinge aceste motive invocate de recurent ca neîntemeiate.

În privința motivului indicat de recurent că *„în instanța de apel inculpatul Țurcanu Vitalie a solicitat numirea unei expertize repetate, cererea însă a fost respinsă prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20.11.2014”*, Colegiul penal constată că demersul înaintat corect a fost respins, luîndu-se în considerație că a dispărut necesitatea de efectuare a unor acțiuni procesuale solicitate de către inculpatul Țurcanu Vitalie în prezenta cauză penală, deoarece în privința ultimului a fost pronunțată o hotărîre de achitare.

Ce ține de motivul invocat de recurent că *„inculpatul nu a contestat la etapa efectuării urmăririi penale rapoartele de expertiză prin prisma prevederilor art. 8 Cod de procedură penală și nu poate fi tratat ca o obligație a acestuia de a le contesta și mai mult ca atît, ca o dovadă a vinovăției sale”*, Colegiul penal concluzionează, că acest motiv reprezintă o opinie subiectivă a recurentului și este declarativ, căci instanța de apel și-a motivat soluția de vinovăție corect în privința

acțiunilor inculpatului Țurcanu Vitalie, punînd la baza constatării declarațiile părții vătămate Brașoveanu Grigore, declarațiile martorilor Bocan Grigore, Jignea Petru, hotărîrea Judecătorei Nisporeni din 20.12.2010, prin care s-a anulat testamentul nr. 11 din 12.08.2008, autentificat de secretarul Consiliului comunal Bălănești, Țurcanu Vitalie.

Cu referire la motivul invocat de recurent, precum că *„probele invocate de către instanța de fond și apel nu confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Brașoveanu Grigore, declarațiile martorilor Bocan Grigore, Jignea Petru, astfel, careva circumstanțe referitor la falsificarea testamentului nr.11 din 12.08.2008, aceștea nu declară”*, Colegiul penal constată că este neîntemeiat și constituie opinia subiectivă a recurentului, deoarece sa constatat că Ghilețchi Elena în ultima perioadă a vieții sale era oarbă, era analfabetă și nu putea semna, fapt confirmat de către partea vătămată Brașoveanu Grigore și martorii Bocan Grigore, Jignea Petru.

În privința motivului invocat de recurent, că *„faptei incriminate inculpatului Țurcanu Vitalie i-a fost dată o încadrare juridică greșită, astfel, acesta la data autentificării testamentului nr.11 din 12.08.2008 și pînă în prezent ocupă funcția de secretar al Primăriei s. Bălănești, fiind persoană publică și care urma să fie tras la răspundere penală în baza art. 332 Cod penal, consideră că acuzarea intenționat a calificat fapta inculpatului în baza art. 361 Cod penal, deoarece latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 332 Cod penal, prevede în calitate de condiție obligatorie săvîrșirea infracțiunii din interes material sau din alte interese personale, condiție care acuzarea n-a fost în stare s-o probeze”*, Colegiul penal conchide că sunt declarative și nu le acceptă, deoarece în urma cercetării materialelor cauzei penale, rezultă că sunt anexate probe pertinente și concludente, care confirmă vina, care sunt deja enumerate în pct. 6 a prezentei deciziei, că inculpatul Țurcanu Vitalie a realizat latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal, exprimată prin confecționarea documentelor oficiale false *autentificarea testamentului nr.11 din 12.08.2008*, care acordă drepturi, acest document formează obiectul material a acestei infracțiuni, care ia fost incriminată de procuror.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către Procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Popov Oleg:

Cu referire la temeiurile invocate de recurent, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că *„hotărîrea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției adoptate de către instanța de apel contrazice dispozitivul hotărîrii, dispozitivul hotărîrii este expus neclar”*, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei în instanța de recurs, dat fiind faptul că, instanța de apel, la

examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală. Colegiul penal reține că instanța de apel n-a admis erorile invocate de procuror în recurs. Totodată, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul deciziei.

Ce ține de motivul invocat de recurent, că „*instanța de apel a pronunțat pe caz o soluție nereglementată de legea de procedură penală, or, instanța de apel nu a dat finalitate procesului penal, astfel, conform dispozitivului deciziei recurate, a fost dispusă liberarea de răspundere penală a inculpaților Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal. Situația respectivă contravine prevederilor imperative ale dispoziției art. 396 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală, conform cărora dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă, dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului*”, Colegiul penal constată că acest motiv nu este acceptat, deoarece instanța de apel adoptînd decizia sa (f.d.47-57, vol. III) sa condus de prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală și nu a încetat procesul penal, făcînd trimitere la prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, adică expirarea termenului de prescripție, în acest sens se reține că instanța de apel nu a comis careva-i eroare, prin respectarea normei procesual penale.

În privința motivului invocat de recurent, precum că, „*instanța de apel greșit a inclus în dispozitiv mențiunile cu privire la recunoașterea lui Pîrțac Anastasia și Țurcanu Vitalie vinovați de săvîrșirea infracțiunilor prevăzute la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și respectiv art. 42, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, această situația de fapt contravine per ansamblu prevederilor art. 396 Cod de procedură penală, și presupune o eroare de drept, pasibilă să provoace nulitatea deciziei atacate*”, Colegiu penal îl consideră ca o opinie greșită a recurentului, deoarece instanța de apel adoptînd decizia sa condus de prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.

În privința motivelor invocate de recurent, că „*instanța de apel a admis greșit un apel introdus tardiv, inculpata Pîrțac Anastasia a declarat apel la data de 18.04.2014, fapt care reiese din amprenta ștampilei aplicate pe plic (f.d.104, vol.II), iar la materialele cauzei este anexată înștiințarea privind aducerea la cunoștință inculpatei a datei pronunțării sentinței pentru 31.03.2014, ora.15.00 (f.d.73, vol.II). Astfel, instanța de apel a admis greșit un apel depus peste termen*” Colegiul penal constată că deși apelul inculpatei Pîrțac Anastasia a fost depus tardiv, dar la fel în instanța de apel a fost depus în termen și apelul inculpatului Țurcanu Vitalie, care s-au examinat împreună de instanța de apel avînd la bază practic motive similare ca și în apelul inculpatei Pîrțac Anastasia. Analizînd această situație, Colegiul penal a

ajuns la concluzia că această eroare de drept nu ar schimba soluția corectă a instanței de apel în cauza dată, fiind o eroare neînsemnată, pentru speța dată.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți, ce ar fi afectat esența l hotărîrea instanței de apel atacată sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile declarate sunt inadmisibile fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Rotaru Dorel în numele inculpatului Țurcanu Vitalie și de către procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Popov Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2015, în cauza penală privindu-i pe **Pîrțac Anastasia Vasilii și Țurcanu Vitalie Ilie**, ca fiind vădit neîntemeiate .

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 mai 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin